

บทคัดย่อ

วิชา บธ.851	: วิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ชื่อเรื่อง	: พฤติกรรมการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกของ ผู้บริโภคนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้จัดทำ	: น.ส. อินทราพร ธรรมมิตรสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ทวีวรรณ พรหมกันธา
หลักสูตร	: หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ
วันที่อนุมัติผลงาน	: 9 มีนาคม 2543
จำนวนหน้า	: 66 หน้า

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ พฤติกรรมในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก ของผู้บริโภคนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกและปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการบริโภค เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์ทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 ราย คัดเลือกเฉพาะคนที่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Convenience Sampling) โดยไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม, พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ยาแผนโบราณ, พฤติกรรมในการใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก และปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มข้าราชการและพนักงาน ลูกจ้าง มีรายได้อยู่ในช่วง 6,001 - 9,000 บาท

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณส่วนใหญ่จะใช้ยาแผนโบราณนาน ๆ ครั้ง โดยในการเลือกใช้ยาจะไม่เจาะจงตราหือ และส่วนใหญ่จะใช้ในการรักษาอาการแก้ลม วิงเวียนศีรษะ การปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วยจะรับประทานยาแผนปัจจุบันด้วยตนเองก่อนหากไม่หายจึงจะไปพบแพทย์ ตราหือของผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณที่กลุ่มผู้ใช้บอกว่าเป็นยาแผนโบราณที่เคยใช้มากที่สุดนั้น คือ ตราหือเจดีย์ ในด้านความพึงพอใจในผลของการรักษาโรคโดยการใช้ยาแผนโบราณของกลุ่มผู้บริโภค ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ส่วนพฤติกรรมในการใช้ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกนั้น กลุ่มตัวอย่างจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากคนในครอบครัว และซื้อผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกมาใช้ด้วยตนเอง โดยปริมาณยาแผนโบราณที่กลุ่มผู้บริโภคซื้อหรือได้รับในแต่ละครั้ง คือ 1 ซอง และถ้าหากว่าผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกมีราคาสูงขึ้น กลุ่มผู้บริโภคจะยังคงใช้เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยนไปซื้อยาแผนโบราณยี่ห้ออื่นมาใช้ทดแทน ส่วนลักษณะการใช้ผลิตภัณฑ์ตรากระรอกแต่ละชนิดนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ยาขางอยู่ในระดับมาก ยาหอมธรรมชาติ , ยาหอมแก้ลม และยาแก้ตะคองหวัดจะอยู่จูง อยู่ในระดับปานกลาง และมีการใช้ยาถ่ายขางอยู่ในระดับน้อย

ปัจจัยทางการตลาดที่กลุ่มผู้บริโภคใช้พิจารณา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกมีความเหมาะสม โดยมีความคิดเห็นว่าราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกถูกกว่ายาแผนปัจจุบันที่ใช้ในการรักษาโรคเดียวกัน ในด้านสถานที่จำหน่ายของผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอกมีเพียงพอแล้ว ส่วนใหญ่จะซื้อยาแผนโบราณตรากระรอกจากร้านขายของชำ

เหตุผลที่ผู้บริโภคใช้พิจารณาในการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณตรากระรอก พบว่ากลุ่มตัวอย่างพิจารณาในด้านชื่อเสียงดีเป็นที่รู้จัก, ราคาไม่แพง, คุณภาพของผลิตภัณฑ์ดี, มีจำหน่ายใกล้บ้าน, การมีข้อความแสดงสรรพคุณ และวิธีใช้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ส่วนในรูปแบบของยาที่รับประทานง่าย และด้านบรรจุภัณฑ์น่าใช้ กลุ่มตัวอย่างพิจารณาให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการรณรงค์เรื่องการใช้ยาแผนโบราณไปยังกลุ่มวัยรุ่น ที่อยู่ในวัยทำงานมากยิ่งขึ้น และควรมหาแนวทางในการทำการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม ให้ผู้บริโภคได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยาแผนโบราณตรากระรอกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะยาหอมตรากระรอก, ยาหอมแก้ลม เนื่องจากมีผู้บริโภคที่ใช้ยาแผนโบราณเพื่อรักษาอาการแก้ลม วิงเวียนศีรษะมาก นอกจากนี้ควรมีการขายช่องทางการจัดจำหน่ายให้มากขึ้น เช่น ร้านค้าสะดวกซื้อ หรือในร้านค้าแบบซูเปอร์มาร์เก็ต